

CHP GENEL BAŞKANI SAYIN KEMAL KILIÇDAROĐLU'NUN 24. SOSYALİST ENTERNASYONEL TOPLANTISINDAKİ KONUŐMASI

Cape Town, Güney Afrika, 30 Ağustos 2012

Sayın Başkan; Değerli Yoldaşlarım;

Sözlerime başlarken Güney Afrika Başkanı Sayın Jacob Zuma'ya ve bu güzel ülkenin insanlarına bize gösterdikleri sıcak karşılama ve zarif misafirperverlik için en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Yoldaşlarım;

Günümüz dünya ekonomisinin içinde bulunduğu krizle tanımlanmaktadır. Bu anın zorluklarıyla yüzleşmek ortak amaçların belirlenmesini, işbirliği ve fikir alışverişini zorunlu kılıyor. Neo liberal paradigmaların sorunlarımıza çözüm üretmekte yetersiz kaldığını artık biliyoruz. Dolayısıyla bu dönemde sosyal demokratlar arasında, işbirliği ve dayanışmayı sağlayarak, sorunlara doğru çözümler bulmak için Sosyalist Enternasyonal'den daha iyi bir adres olamaz.

Küresel krizi konuşmaya başladığımızdan bu yana 5 yıl geçti. Dünya, son 70 yılın, en büyük ekonomik daralmasını 2009'da yaşadı.

Küresel ekonomide güven hala bir türlü tesis edilemiyor, stres azalmıyor. Piyasalar halen Merkez Bankalarının kapısını, ucuz para için, çalıyor.

Küresel ekonomide zayıf büyüme ve işsizlik temel sorunlarımız olmaya devam ediyor. Uluslararası Çalışma Örgütüne göre, krizin başlangıcından bu yana, dünyada işsiz sayısı 27 milyondan fazla artarak 200 milyona ulaştı. İşsizlerin 75 milyonu gençlerden oluşuyor. Genç işsizlerin sayısı 163 ülkenin nüfusunu aşmış durumda.

Trilyonlarca dolar yeni kaynak, krizin sorumlusu olarak görülen finansal kuruluşlara aktarılırken, krizin doğrudan kurbanı olan sıradan vatandaşlar işlerini yitiriyor; ücretleri ve emekli maaşları kesiliyor. Bu nedenle haksızlığa uğradıklarını düşünüyorlar. Sosyal huzursuzluk giderek artıyor.

Ekonomik ve sosyal sorunlar, tüm dünyada siyaseti yeniden şekillendiriyor. Vatandaşlar, durumlarının kötüleşmesinden sorumlu tuttıkları partileri iktidardan birer birer uzaklaştırıyor. Bunun son örneğini Fransa'da yaşadık.

Yine bu süreçte dünya sahnesine, 1980'lerden itibaren, hâkim olan ekonomik model ciddi bir eleştiri ve sorgu altında... Artık çoğunluk Neo-liberal politikaların sürdürülemez olduğunu kabul ediyor.

Yoldaşlarım;

İnsanı odağına almayan hiçbir politika sürdürülemez. Bu nedenle yaşadığımız krizlerden gerekli dersleri çıkararak ekonomik dengeleri finansal piyasaların risk iştahına emanet etmeyecek politikaları bulmalıyız.

Sürdürülebilir, vatandaşların hissedeceği yüksek büyüme hızlarını yakalama, iş ve istihdamı koruma, toplumun en mağdur kesimlerini kucaklama önceliklerine uygun politikaları ortak akılla tasarlamalıyız.

Kriz bize önemli bir ders verdi. Sürdürülebilir yüksek büyümeyi sağlamak için, sağlıklı bir finans sistemine ihtiyacımız var. Joseph Schumpeter'in dediği gibi "Bir ekonominin motoru reel sektör ise finans da bu motorun yağıdır". Ancak son küresel krizle finansal kesimin başıboş bırakılamayacak kadar önemli olduğunu da öğrendik.

G-20 platformu krizin başından itibaren finansal sistemin yeniden düzenlenmesine yönelik reformlara odaklandı.

Sayın Başkan, Değerli Yoldaşlarım;

Atılan tüm bu adımlar önemlidir, ancak yeterli değildir. Finansal sistemi yeniden düzenlemeye yönelik reform iştahı giderek kaybolmaktadır. Küresel ekonomide toparlanmanın gecikmesiyle, reform çabalarına yönelik şikâyetlerin özellikle finans kesiminde arttığına şahit oluyoruz.

Oysa alınması daha zor olan kararlar henüz alınmadı. Bu çerçevede finansal kesimin küresel denetiminin nasıl güçlendirileceği, düzenleyici arbitrajlardan nasıl kaçınılacağı, sistemik risklere karşı kullanılacak araçların tanımlanması gibi pek çok konu reform ajandasındaki yerini halen koruyor. Biz sosyal demokratlar finansal sistemi yeniden düzenlemeye yönelik politikaların takipçisi olmaya devam etmeliyiz.

Küresel krizle birlikte çok sayıda önlem alındı ve halen alınmaya devam ediyor. Ancak alınan bu önlemlerin çare olabilmesi için, temeldeki sorunlara çözüm getirmesi gerekir. Kriz esnasında çok sayıda hükümet bu konuda başarılı olamadı. Tedbirler bir bütün halinde değil, parça parça alındı. Bu nedenle iktidarlara duyulan güven hızla aşındı.

Oysa ekonomi politikalarından amaçlanan sonuçları alabilmenin ön şartı güveni sağlamaktır. İktidarlar vatandaşlarını alınan bu tedbirlerin işe yarayacağına ikna etmek zorundadır.

Bir diğer önemli husus ise alınan bu önlemlerin yükünün adil dağıtıldığı inancının toplumda hissettirilmesidir. Bu çerçevede önlemlerin tüm sosyal paydaşlarla diyalog içinde tasarlanması çok önemlidir.

Bugün, özellikle Avrupa'da, kitlelerin algısı bunun tam aksi yönündedir. Pek çok insan alınması gereken tedbirlerin hem geciktiği, hem de adil olmadığı algısına sahiptir. Avrupa'nın

ekonomik anlamda Kuzey ve Güney diye adeta ikiye ayrılması adaletsizlik ve eşitsizlik algısını daha da pekiştiriyor. Oysa adı Birlik olan bir kulüpte böylesine günlerde ayrışmanın değil, dayanışmanın güçlenmesi gerekir.

Avrupalı liderler, alınması gereken tedbirleri bugün almalıdır. Liderler bugün alınması gereken tedbirleri yarın alırlarsa, aşınan güven nedeniyle, bugün alınabilecek sonuçlar yarın alınamayabilir. Bunun bedelini de başta Avrupa olmak üzere tüm küresel ekonomi öder.

Dolayısıyla küresel krizden çıkışın ilk ve en önemli koşulu güvenin biran önce tesis edilmesidir. Tüm Avrupalı meslektaşlarımız bu sorumluluk ve aciliyet hissiyle hareket etmelidir.

Sayın Başkan, Değerli Yoldaşlarım;

Bu durumda küresel ekonomiyi içine düştüğü bu tuzaktan nasıl kurtaracağız? Güçlü ve sürdürülebilir büyüme ortamına nasıl geçeceğiz?

Büyüme potansiyelinin altında ve ekonomide işsizlik yüksek iken kısa dönemde büyümeyi arz değil talep koşullarının belirlediğini kabul etmek zorundayız.

Ancak orta dönemde ekonomilerin üretim tabanında bir dönüşüme ve kaliteli istihdamı sağlayacak yeni bir yapılanmaya da ihtiyaç var. Özellikle bilişim, yeşil ekonomi gibi, yüksek katma değer yaratan sektörlerin hem rekabet

gücüne hem de kaliteli istihdama yapacağı katkılardan yararlanmak zorundayız. Orta ve uzun dönemde üretim ekonomisine yeniden geçişi sağlayacak reformları gerçekleştirmemiz gerekiyor.

Bu bağlamda gelişmekte olan ekonomiler rekabet güçlerini tahkim edecek reformlara devam ederken; özellikle gelişmiş ekonomiler kısa dönemde toplam talebi destekleyici politikaları sürdürmek zorundadır.

Talebi uyarmak için temel olarak iki araç var. Bunlar para ve maliye politikası. Bu politikaların hangi dozda ve hangi içerikle uygulanacağı elbette ülkeden ülkeye farklılık gösterecektir. Her ülke kendi koşullarına göre güven uyandıracak bir program çerçevesinde bu araçları kullanacaktır.

Avrupa başta olmak üzere gelişmiş ekonomilerde mali dengeleri çok bozmadan güveni sağlayarak büyümeyi uyarmak daha dikkatli bir program tasarımını gerektiriyor. Ancak güven sağlayıcı bir programla büyüme ve mali dengeyi birlikte sağlama konusunda mevcut kısır döngü kırılabilir.

Bu nedenle büyüme dostu seçici maliye politikalarına pek çok ülkede halen ihtiyaç var. Çarpan etkisi yüksek yatırım harcamalarına odaklanmak ya da toplumun en yoksul kesimlerine yapılacak transfer harcamaları ile toplam talebi desteklemek halen gereklilik.

Bu çerçevede işsizlik ve borç yükü altında ezilen toplumun en yoksul kesimlerine özellikle kriz dönemlerinde asgari bir harcama gücünün enjekte edilmesini oldukça önemsiyorum. Böylece bir yandan krizlere karşı en kırılgan kesimleri korumuş olurken, diğer yandan harcama eğilimi yüksek bu kesimler eliyle iç talep de desteklenmiş olacaktır.

Yine daha istikrarlı bir talep yapısı açısından önemli gördüğüm bir başka husus ise örgütlü toplumdur. Bugün sendikalar tüm dünyada sıkıntılı bir dönemden geçiyor. Oysa üretim sürecinde pazarlık gücü yüksek örgütler çalışanlarının satın alma güçlerini koruyarak toplam talebi de destekler. Biz sosyal demokratlar bu konu üzerinde de mesai harcamalıyız diye düşünüyorum.

Toplam talebi destekleyecek bu ve benzeri politikalarla iş ve istihdamın korunması, yeni iş ve istihdam imkânlarının yaratılmasının mümkün olacağına inanıyorum. Unutmamalı istihdam yaratan büyüme sokağı ve halkı kucaklayıcı büyümedir.

Sayın Başkan, Değerli Yoldaşlarım;

Güçlü bir siyasi liderlik ve ikna edici programlarla bu küresel krizden çıkış mümkündür. Geldiğimiz noktada tarih biz sosyal demokratların önüne önemli bir sorumluluk koymaktadır. Ben Sosyalist Enternasyonal çatısı altında güçlü bir dayanışma ile bu sorumluluğun altından kalkabileceğimize inanıyorum.

Bu bağlamda öncelikli hedefimiz 2. Dünya Savaşından sonra kurulmuş olan uluslararası sistemin, günümüz sorunlarına yanıt verecek şekilde dönüştürülmesi olmalı, Birleşmiş Milletler dâhil, ekonomik, mali ve parasal uluslararası kurum ve kuruluşlar yeniden yapılandırılmalıdır. Yetersiz, adaletsiz olan örgütlenmeler “güç” değil, “eşitlik” esasına göre yeniden yapılandırılmalıdır. Sosyalist Enternasyonal eşitliğe, adalete ve dayanışmaya dayalı yeni bir dünya düzenin kuruculuğunun öncülüğünü yapmalıdır.

Küresel krizin ve ekonomik daralmanın en önemli sonuçlarından biri de, dünyanın muhtelif yerlerinde savaş eğiliminin artmış olmasıdır. Bu ciddi bir tehlikedir ve ben inanıyorum ki, barıştan uzaklaşıldıkça küresel ekonomik krizi atlama şansımız o ölçüde azalmaktadır.

Sosyal Demokratların, ülkelerin değişim ihtiyacını bahane eden özensiz ve aç gözlü dış müdahalelere karşı daha aktif bir tutum almalarının zamanı gelmiştir.

Ülkelerin ve toplumların değişim ihtiyacını göz ardı edemeyiz ancak bunun savaşı tahrik ve teşvik eden bir dinamiğe dönüştürülmemesi de en başta Sosyal Demokratlara düşen tarihi bir görevdir.

İnsanlık ailesi, daha ağır bedeller ödemededen, Sosyalist Enternasyonal'in bu gibi sorunlar da belirleyici ve yapıcı roller

üstlenmesini öneriyorum ve bunun mümkün olduğuna
yürekten inanıyorum

Sözlerimi tamamlarken gelecek Konsey toplantımızın
Türkiye’de yapılmasının bizi onurlandıracağını duyurmak
istiyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.